

АНАЛІЗ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ З ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПЕРШОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СКОРОЧЕНИМ ТЕРМІНОМ НАВЧАННЯ

Довгань О. Д., Хлицов М. В. (Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна), **Яворська Л.В.** (Чернівецький будівельний коледж Львівського національного аграрного університету, м.Чернівці, Україна)

Вступ. Підготовка фахівців за першим рівнем вищої освіти в Одеській державній академії будівництва та архітектури (ОДАБА) здійснюється на підставі стандартів вищої освіти (СВО).

В переліку нормативних документів таких, як: Закон України «Про вищу освіту», Методичних рекомендаціях щодо розроблення СВО (Науково-методична Рада МОН України, Протокол №3 від 29.03.2016р.) та проекті Стандарту вищої освіти за спеціальністю 192 – «Будівництво та цивільна інженерія», чітко визначено основні вимоги щодо освітньої програми: обсяг кредитів ЄКТС; нормативний зміст підготовки здобувачів, виражений у термінах результатів навчання, тощо.

Слід зазначити, що обсяг освітньо-професійної програми для здобуття ступеня бакалавра на основі ступеня молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) визначається вищим навчальним закладом (ВНЗ), але за умови не менше 180 та відповідно не більше 240 кредитів ЄСТС для всіх перших рівнів вищої освіти. Також, ВНЗ може пере зараховувати частину кредитів ЄКТС при необхідності набуття відповідних компетентностей без скорочення визначеного ним же загального обсягу освітньої програми підготовки бакалавра.

Запровадження рекомендацій і стандартів дозволяють сприяти сумісності та порівнянності навчальних планів, визнанню термінів підготовки здобувачів бакалаврського рівня, які вступають до ВНЗ на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста.

Постановка завдання. Однією із головних ланок реформи освіти в Україні є удосконалення процесу підготовки освітнього ступеню відповідно до потреб і вимог сучасності. Модернізація змісту освіти передбачає, в тому числі і розробку інтегрованих навчальних планів (оновлених за державними стандартами вищої освіти) у вузах при спільній роботі із профільними технічними закладами освіти.

Аналіз затверджених правил прийому 2017р. на спеціальність 192 – «Будівництво та цивільна інженерія» провідних вузів країни (Таблиця 1)

показує, що набір студентів зі скороченим терміном навчання різний. Відповідно до запланованого набору абітурієнтів розробляється навчальний план. За необхідності, для виконання нормативних вимог, ВНЗ проводить часткове пере зараховування частини обсягів освітньо-професійної програми, в тому числі із до здачею студентами окремих навчальних дисциплін. В основному, це стосується тих здобувачів бакалаврського рівня, які прийняті на термін навчання – два роки.

Наведена інформація в *Таблиці 1* вказує, що набір абітурієнтів на перший курс за скороченою програмою навчання (2 роки) проводиться лише трьома вузами країни (ЛНАУ, НУВГП, ЧНУ).

Необхідно все ж таки відзначити, при подовженому терміні навчання в цілому для отримання повної вищої освіти, студент надає перевагу закладу із максимально зменшеним строком навчання – це пов'язано в основному необхідністю його суміщати навчання із роботою через обмеженість в матеріальних ресурсах.

Таблиця 1

Назва вищого навчального закладу	Бакалавр зі скороченим терміном навчання на 1 курс		Бакалавр із нормативним терміном навчання, на курс	
	денна ф.н.	заочна ф.н.	денна ф.н.	заочна ф.н.
Київський національний університет будівництва і архітектури (КНУБА)	2р.10м.	2р.10м.	–	–
Львівський національний аграрний університет (ЛНАУ)	2р.	2р.6м.	2 курс (3р.)	2 курс (3р.8м.)
Національний університет водного господарства та природокористування (НУВГП)	2р.	3р.	2 курс (2р.10м.)	2 курс (4р.)
Національний університет «Львівська політехніка» (НУ «ЛП»)	3р.	3р.	2 курс (3р.)	–
	–	–	3 курс (2р.)	3 курс (2р.)
Одеська державна академія будівництва та архітектури (ОДАБА)	2р.10м.	3р.10м.	2 курс (2р.10м.)	2 курс (3р.10м.)
	–	–	3 курс (1р.10м.)	3 курс (2р.10м.)
Полтавський національний технічний ун-т ім.і Ю. Кондратюка (ПНТУ)	2р.10м.	3р.10м.	2 курс (2р.10м.)	2 курс (3р.10м.)
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (ЧНУ)	2р.	2р.	–	–

Для реального забезпечення рівного доступу всіх громадян до якісної конкурентоспроможної освіти та можливості її безперервності в отриманні, пропонується розглянути модель двох річного навчання на бакалаврському рівні при умові виконання вимог нормативного змісту здобувачем обсягом в 180 кредитів ЄКТС.

Матеріал досліджень. З метою розробки інтегрованих навчальних планів за основу взята модель затверджених раніше освітніх програм, так як оновлені державні стандарти знаходяться в стані проекту.

Сумісність нормативних частин навчальних планів доцільно проводити через запроваджений обсяг кредитів ЄКТС за циклами дисциплін плану, що полегшує порівнянність закінчених курсів та сприяє максимальному розширенню мобільності студентів. Згідно з [1], кредит ЄКТС – це умовна одиниця виміру навчального навантаження студента при вивченні якоїсь складової навчальної програми чи окремої дисципліни (курсу), виконаної студентом під час навчання.

Для дослідження сумісності та порівнянності використовувалися навчальні плани (2014р.) підготовки фахівців за спеціалізацією «Технологія будівельних конструкцій, виробів і матеріалів» освітньо-кваліфікаційних рівнів «Молодший спеціаліст» (Чернівецького будівельного коледжу) та «Бакалавр» (ОДАБА).

Для проведення аналізу із нормативної частини за кожним циклом дисциплін підготовки вибиралися лише навчальні програми курсів, що взаємозв'язані за змістом. Також, слід зазначити, що подані курси студентами за планом ВНЗ вивчаються здебільшого на початкових курсах. Отриманий результат приведено в Таблиці 2.

Таблиця 2

Назва вищого навчального закладу	Нормативна частина, в кредитах ЄКТС			Всього за навчальним планом (2014р.)
	Цикл дисциплін гуманітарної і соціально-економічної підготовки	Цикл дисциплін природничо-наукової підготовки	Цикл дисциплін професійної та практичної підготовки	
Одеська державна академія будівництва та архітектури	18,50	45	87,25	150,75
Чернівецький будівельний коледж Львівського національного аграрного ун-ту	13,50	15,0	32,25	60,75

З аналізу отриманих даних видно, що підготовка здобувачів за бакалаврським рівнем вищої освіти може проводитися при обсязі освітньо-професійної програми 180 кредитів ЄКТС та двоєрічній системі підготовки за рахунок організації триместрового графіку навчального процесу.

Висновок. Проведений аналіз навчальних планів дозволяє зробити наступне заключення: необхідно більш зважено підходити до формування навчальних планів бакалаврів, виключаючи викладання дублюючих дисциплін та звертати більше увагу курсам спеціалізації та практичній підготовці фахівців у ВНЗ.

Література: 1. Степко М.Ф. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес: Матеріали до першої лекції / М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, К.М. Левківський, Ю.В. Сухарніков. – К.: Изд., 2004. – 24 с.